

Budget 2027

Plan 2028-2031 för kommunkoncernen

En budget för ett friare och grönare Varberg

Liberalerna

**VARBERGS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Förslag till beslut	3
Liberalernas kommentar till Budget 2027 och Plan 2028–2031	4
En budget för ett friare och grönare Varberg.....	4
Varbergs framtid börjar i klassrummet.....	4
En välfärd med människan i centrum	5
Ett grönare Varberg – med naturen nära	5
En kommun som lägger mer kraft på välfärden.....	5
Ansvar i ekonomin – frihet för varbergarna	6
Driftsbudget, prioriteringar och uppdrag	7
Nämndernas driftsbudget 2027–2031	8
Förändring av nämndernas ramar 2026–2027	9
Politiska prioriteringar och uppdrag	10
Till alla kommunens nämnder och bolag	11
Kommunstyrelsen.....	12
Förskole- och grundskolenämnden.....	14
Socialnämnden	15
Kultur- och fritidsnämnden.....	16
Hamn- och gatunämnden	16
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	16
Investeringar för skola, välfärd och ett grönare Varberg	17
Finansiell analys	18
Kommunens resultat utvecklas i linje med målet	18
Kommunkoncernens resultat bidrar till en stärkt finansiell ställning.....	19
Löpande verksamhet finansieras av löpande intäkter	20
Kommunens soliditet utvecklas mot målnivån.....	21
Kommunkoncernens finansiella ställning	22
Utvecklingen av låneskulden	23
Samlad bedömning	24

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. fastställa skattesatsen för år 2027 till 20,23 kronor.
2. fastställa finansiella mål för kommunkoncernen:
 1. Årets resultat för kommunkoncernen ska, efter finansiella poster, som ett genomsnitt uppgå till minst 265 mnkr per år för perioden 2023–2031.
 2. Soliditeten för kommunkoncernen (exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse) ska vid planperiodens slut uppgå till minst 30 procent.
3. fastställa finansiella mål för kommunen:
 1. Årets resultat för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 200 mnkr per år för perioden 2023–2031.
 2. Årets strukturella resultat ska för varje enskilt år uppgå till minst 1,5 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, med mål om minst 2 procent i slutet av planperioden.
 3. Kommunens nettoinvesteringar ska hållas inom en samlad investeringsram på 3,2 miljarder kronor för 2027–2031. Soliditeten ska stärkas gradvis över tid med det långsiktiga målet att åter nå minst 50%, inklusive finansiell leasing.
4. i övrigt godkänna budget 2027 och plan 2028–2031.
5. bemyndiga kommunstyrelsen att besluta om användning av kommunstyrelsens ofördelade medel.
6. kommunkoncernens totala låneram för 2027 får vara högst 9 800 mnkr, inklusive lånen i Varbergs Stadshus AB.
7. omsätta och ta upp nya lån under budgetåret 2027:
 1. kommunstyrelsen under år 2027 har rätt att nyupplåna, det vill säga öka kommunkoncernens skulder under år 2027, med totalt 1 300 mnkr. Delegat medges teckna dessa lån.
 2. kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2027. Delegat medges teckna dessa lån.

Liberalernas kommentar till Budget 2027 och Plan 2028–2031

En budget för ett friare och grönare Varberg

Varberg är en kommun med stora möjligheter. Ett starkt näringsliv, engagerade invånare och skickliga medarbetare har lagt grunden för ett samhälle där människor vill leva, bo, arbeta och bilda familj. Men en bra kommun kan inte nöja sig med att förvalta det som redan fungerar. Vi måste våga prioritera, tänka nytt och investera i det som gör störst skillnad för Varbergs invånare – både i dag och för kommande generationer.

Kommunens ekonomi står inför stora utmaningar. Kostnaderna ökar, investeringsbehoven är omfattande och tidigare investeringar innebär långsiktiga ekonomiska åtaganden. Det ställer krav på ansvarstagande, god kostnadskontroll och tydliga prioriteringar. Vi investerar i framtiden utan att lämna över en ohållbar ekonomisk situation till nästa generation.

Liberalerna väljer en väg som förenar ekonomiskt ansvar med framtidstro. Vi gör kommunen effektivare, prioriterar välfärdens kärna och använder skattebetalarnas pengar klokare. Därför genomför vi både offensiva satsningar på skola, omsorg och ett grönare Varberg samt en sänkning av kommunalskatten med 10 öre till 20,23 kronor. Vi vet att en kommun som prioriterar rätt kan stärka välfärden och samtidigt ge invånarna större ekonomisk frihet.

Varbergs framtid börjar i klassrummet

Skolan är vår viktigaste framtidsfråga. Varje barn ska få möjlighet att lyckas, oavsett bakgrund och förutsättningar. Därför påbörjar vi införandet av en norm på högst 20 elever per klass i grundskolan och högst 10 barn per grupp i förskolan, med särskilt fokus på de yngsta barnen. Vi satsar också på fria arbetsskor för personal i förskola och grundskola – konkreta åtgärder för bättre arbetsmiljö och en verksamhet där barnen får mer utrymme att utvecklas.

Vi prioriterar också en omfattande utbyggnad och renovering av **Peder Skrivares skola**. Drygt 600 miljoner kronor avsätts under planperioden för att möta gymnasieskolans lokalbehov och erbjuda fler ungdomar drömmen om att studera på PS. Investeringen planeras börja redan 2027 och 2028 blir det stora byggåret med 280 mnkr i investeringsmedel. Samtidigt startar vi spetsutbildning på gymnasiet och håller i satsningen på skolsociala team. Det handlar både om att ge fler elever en plats och om att ge varje elev bättre förutsättningar att nå sin fulla potential.

En välfärd med människan i centrum

En stark välfärd handlar inte bara om byggnader och organisationer. Den handlar om människors vardag, självständighet och livskvalitet.

I äldreomsorgen stärker vi självbestämmandet och säkerställer att äldre på kommunens boenden får möjlighet till daglig utevistelse. Vi satsar på fler undersköterskor och fria arbetsskor för omsorgspersonal. För människor med funktionsnedsättning stärker vi LSS och gör ledsagarservicen mer generös, så att fler kan delta i samhällslivet, gå på aktiviteter och forma sina egna liv.

Vi ger Varbergs unga bättre möjligheter till en meningsfull fritid. Därför satsar vi på ökad tillgänglighet och bemanning i den öppna ungdomsverksamheten, inklusive den mobila ungdomsverksamheten MUVE. Våra ungdomar är Varbergs framtid.

Trygghet kräver också att samhället agerar innan problemen växer. Vi inför en nollvision mot våld i nära relationer, utvecklar stödet till våldsutsatta och stärker samarbetet med kvinnojourer och brottsofferjourer. Vi vill dessutom utreda hur ett socialt hus med samlat stöd och ett riktigt Barnahus kan ge bättre hjälp till barn och andra människor i utsatta situationer. Tidiga insatser och ett starkare skyddsnät är både mänskligt rätt och klokt för samhället. I vårt Varberg ska inget barn eller kvinna utsättas för våld eller övergrepp.

Ett grönare Varberg – med naturen nära

Varberg ska växa och utvecklas utan att vi förbrukar de värden som gör kommunen attraktiv. Vår gröna politik handlar om att ta ansvar för naturen, den biologiska mångfalden, vattnet och livsmiljöerna nära människors vardag.

Vi utvecklar de stadsnära skogarna genom fler träd och ökad krontäckning i tätorterna. Vi satsar också på arbetet för rent och friskt vatten genom mer tillsyn och inventering av avlopp, för att minska risken för föroreningar som påverkar dricks- och badvatten. Därtill värnar vi värdefulla naturområden och arbetar vidare för att göra naturen tillgänglig för fler, bland annat genom att utreda och sedan inrätta Hästhaga naturområde som kommunalt naturreservat.

För oss är grön omställning inte en motsats till utveckling. Det är en förutsättning för ett Varberg som är attraktivt och hållbart även i framtiden.

En kommun som lägger mer kraft på välfärden

För att ha råd med våra prioriteringar måste kommunen också förändra hur den arbetar. Vi minskar onödig administration, begränsar beroendet av konsulter och tar vara på möjligheterna med digitalisering och artificiell intelligens. Vi vill också minska sjukfrånvaron och arbeta systematiskt för att investeringar ska genomföras mer

kostnadseffektivt. Varje krona som kan användas bättre är en krona som kan göra större nytta för invånarna.

Därför avskaffar vi nu det generella omställningskravet på en procent för socialnämnden, förskole- och grundskolenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Vi styr i stället resurserna genom tydliga politiska prioriteringar till de verksamheter och insatser där behoven är störst. Skolan, omsorgen och det förebyggande arbetet ska inte behöva bära generella sparkrav som riskerar att tränga undan viktiga insatser.

Vi stärker samtidigt kommunens förmåga att utföra sina grundläggande uppgifter så som ökad lärartäthet i förskola och grundskola samt daglig utevistelse för Varbergs äldre.

Ansvar i ekonomin – frihet för varbergarna

Liberalernas budget har en samlad investeringsram på 3,2 miljarder kronor för 2027–2031. Inom den ramen prioriterar vi skolan och välfärdens behov, samtidigt som investeringstakten anpassas efter den förväntade efterfrågan och kommunens ekonomiska förutsättningar. Det är inte ansvarsfullt att skjuta nödvändiga investeringar framför sig, men inte heller att bygga mer eller snabbare än behoven motiverar.

Vi stärker kommunens ekonomi genom bättre kostnadskontroll, effektivare arbetssätt och tydliga finansiella mål. Samtidigt menar vi att ekonomiskt ansvarstagande ska öka friheten för den enskilde och skapa förutsättningar för en växande ekonomi med ökade skatteintäkter. Därför föreslår vi att kommunalskatten sänks med 10 öre till 20,23 kronor.

Det är en tydlig liberal prioritering: kommunen ska inte ta ut mer skatt än vad som behövs för att klara sitt uppdrag. Genom att prioritera kärnverksamheten, använda resurserna klokare och genomföra investeringar med större kostnadsmedvetenhet skapas utrymme för både en stark välfärd och en lägre skatt.

Vår budget är en tydlig väg framåt för Varberg. Vi sätter skolan först, stärker välfärden genom hela livet och investerar i ett grönare Varberg. Vi vill ha en kommun som är effektiv där den måste vara det, närvarande där människor behöver den och modig nog att prioritera framtiden.

Vi vet att Varberg kan ännu mer. Med socialliberal reformvilja, en ansvarsfull ekonomi och en grön framtidsvision bygger vi ett friare Varberg – där fler barn lyckas i skolan, fler människor får möjlighet att leva självständiga liv och våra gemensamma resurser används där de gör störst nytta.

Driftsbudget, prioriteringar och uppdrag

Överst i driftsbudgeten visas de ekonomiska ramarna för kommunens nämnder; budget 2026–2027 och plan för åren 2028–2031. Under nämndernas ramar redovisas budget för de kommungemensamma posterna och längst ned syns hur kommunens totala kostnader finansieras genom budgeterade skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto.

Nämndernas ramar justeras årligen utifrån bland annat kostnadsutveckling, kapitalkostnader, tekniska förändringar och, för berörda nämnder, demografisk utveckling. Närmare principer för resursfördelningen framgår av kommunens riktlinje för resursfördelningsmodellen.

Nämndernas driftsbudget 2027–2031

Driftsbudget 2026-2031, mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Nämndernas ramar						
Kommunfullmäktige	-5,0	-7,0	-6,3	-6,5	-6,7	-7,0
Kommunrevision	-2,4	-2,4	-2,5	-2,6	-2,6	-2,7
Valnämnd	-1,4	-0,3	-0,4	-1,2	-1,2	-0,4
Överförmyndarnämnd	-7,5	-8,1	-8,4	-8,7	-9,0	-9,3
Kommunstyrelsen	-262,0	-296,7	-293,3	-285,3	-272,9	-274,9
Servicenämnden	-35,1					
Byggnadsnämnden	-32,3	-35,8	-34,5	-32,2	-30,9	-29,6
Kultur- och fritidsnämnden	-238,8	-251,7	-256,1	-260,7	-265,3	-270,1
Hamn- och gatunämnden	-209,1	-225,8	-225,6	-225,8	-226,0	-226,3
Förskole- och grundskolenämnden	-1 697,7	-1 723,3	-1 697,8	-1 710,8	-1 725,9	-1 748,2
Socialnämnden	-1 719,5	-1 790,3	-1 852,6	-1 915,0	-1 973,4	-2 030,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-14,6	-18,6	-18,2	-17,9	-17,6	-17,2
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	-434,2	-460,2	-466,6	-472,6	-480,5	-488,6
Summa nämndernas ramar	-4 659,5	-4 820,3	-4 862,2	-4 939,3	-5 012,1	-5 105,0
Gemensamma kostnader						
Externa poster						
Kommungemensamma kostnader	-41,2	-40,7	-68,7	-45,6	-47,7	-47,8
Bidrag till kommunförbundet Räddningstjänsten Väst	-82,0	-84,5	-87,2	-90,0	-92,8	-95,8
Pensionsutbetalningar inkl. löneskatt	-85,1	-86,6	-84,3	-84,4	-84,0	-83,1
Ökning pensions- och semesterlöneskuld	-1,6	-2,0	-9,5	-17,2	-23,5	-23,5
Avsättning ökade lönekostnader	-72,8	-76,5	-182,2	-291,6	-404,8	-522,0
Avskrivningar	-350,9	-402,1	-426,9	-479,7	-488,8	-507,1
Exploateringsintäkter	47,3	9,7	74,7	131,2	143,0	108,5
Interna poster						
Interna kapitalkostnader	485,9	543,9	584,8	656,3	676,0	705,3
Kommunstyrelsens ofördelade medel						
Ökade drifts-, hyres- och kapitalkostnader efter genomförda investeringar	-74,2	-120,6	-151,3	-210,8	-241,8	-272,9
Kommunstyrelsen medel för oförutsedda händelser	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Uppdrag stärka kommunens ekonomiska resultat		55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
Minskade kostnader admin personal till 2015 års nivå		75,0	150,0	150,0	150,0	150,0
Minska sjukfrånvaron		6,0	12,0	12,0	12,0	12,0
Verksamhetens nettokostnad	-4 844,2	-4 953,9	-5 005,8	-5 164,0	-5 369,5	-5 636,4
Skatteintäkter	3 991,8	4 156,4	4 347,0	4 543,2	4 757,1	4 973,6
Generella statsbidrag	889,7	931,0	997,0	1 059,9	1 124,0	1 175,7
Finansnetto	59,5	-34,4	-53,3	-59,0	-56,5	-52,9
Resultat	96,8	99,1	284,9	380,1	455,2	460,0

Förändring av nämndernas ramar 2026–2027

Nämndernas ramar 2027, förändring sedan budget 2026, mnkr	Budget 2026	Omställning 1 %	Justering löneökningar 2026	Justering för förändrade hyres- och kapitalkostnader samt drift för färdigställda investeringar	Kompensation för inflation (PKV 2,6 %) och personalkostnadsökning i Servicenämnden	Demografi	Teknisk justering	Politiska prioriteringar	Budget 2027
Kommunfullmäktige	5,0		0,2		0,0		1,8		7,0
Kommunrevision	2,4		0,0		0,0				2,4
Valnämnd	1,4		0,0	0,1	0,0		-0,9	-0,3	0,3
Överförmyndarnämnd	7,5		0,0		0,3		-0,1	0,3	8,1
Kommunstyrelsen	262,0	-2,6	4,2	-1,0	3,5		60,2	-29,5	296,7
Servicenämnden	35,1	-0,4	0,6	0,0	0,3		-35,6		0,0
Byggnadsnämnden	32,3	-0,3	2,2	0,1	-1,0		2,4		35,8
Kultur- och fritidsnämnden	238,8		2,6	2,8	4,3		-0,9	3,9	251,7
Hamn- och gatunämnden	209,1	-2,1	2,8	11,5	2,2		2,4		225,8
Förskole- och grundskolenämnden	1 697,7		37,0	1,8	21,4	-21,8	-8,3	-4,5	1 723,3
Socialnämnden	1 719,5		40,8	1,3	19,7	41,7	-9,6	-23,2	1 790,3
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	14,6	-0,1	0,8	0,0	-0,2		1,1	2,4	18,6
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	434,2		7,5	-0,2	6,5	12,2	-1,6	1,7	460,2
Summa nämndernas ramar	4 659,5	-5,5	98,7	16,5	57,1	32,2	11,0	-51,6	4 820,3

Politiska prioriteringar och uppdrag

Politiska prioriteringar, mnkr	2027	2028	2029	2030	2031
Kommunstyrelsen	-29,5	-4,8	-9,4	-14,1	0,0
Halverad kostnad för konsulter	-26,5				
Minskade investeringskostnader	-1,5	-4,8	-9,4	-14,1	
Fritidsbank - i samverkan med ideell sektor (flyttad från KS 2025)	-1,5				
Förskole- och grundskolenämnden	-4,5	-36,0	0,0	0,0	0,0
Mindre klasser och ökad lärartäthet i Varbergs grundskolor	10,0				
Mindre grupper och ökad personaltäthet i Varbergs förskolor	10,0				
Fria arbetsskor för personal i förskola och grundskola	1,5				
Mer resurser till klassrummen	-26,0	-26			
Kompensation för ökade kostnader för evakuerade skollokaler		-10,0			
Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden	1,7	2,6	2,6	1,3	0,0
Spetsutbildning i gymnasieskolan	1,3	2,6	2,6	1,3	
Skolsociala team i gymnasieskolan (satsning från 2026)	0,4				
Socialnämnden	-23,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Daglig utevistelse och självbestämmande i äldreomsorgen	10,0				
Stärkt LSS för individens delaktighet i samhällslivet	4,0				
Fria arbetsskor för omsorgspersonal	0,5				
Skolsociala team i gymnasieskolan (satsning från 2026)	0,4				
Minskad sjukfrånvaro och ökad personalnöjdhet (satsning under 2026)	-38,0				
Kultur- och fritidsnämnden	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Satsning på Varbergs ungdomar för framtiden	2,0				
Återöppna mötesplatsen Ljuspunkten	0,4				
Fritidsbank (satsning från 2025, flyttad från kommunstyrelsen 2026)	1,5				
Byggnadsnämnden	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0
System Lantmäteriet (satsning från 2024, framflyttad till 2027)	1,0		-1,0		
Detaljplaner landsbygd (avslutas 2027)	-1,0				
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Rent och friskt vatten - Tillsyn och inventering av avlopp	2,4				
Överförmyndarnämnden	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökade resurser för en handläggartjänst - Ett ställföreträdarskap att lita på	0,3				
Valnämnden	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Samordnad distribution av namnvalsedlar (satsning under 2026)	-0,3				
Summa prioriteringar	-51,6	-38,2	-7,8	-12,8	0,0
Akkumulerat		-89,8	-97,6	-110,4	-110,4

Till alla kommunens nämnder och bolag

Stärka kommunens resultatnivå för en ansvarsfull och hållbar ekonomi

Uppdraget som kommunstyrelsen beslutade om i planeringsförutsättningarna kvarstår med en marginell förhöjd omfattning. Kommundirektören ska, i samverkan med förvaltningar och bolag, ta fram förslag på åtgärder som stärker kommunens resultat med minst 55 miljoner kronor från och med 2027. Uppdraget omfattar även underlag och förslag till åtgärder som kräver politiska beslut.

Särskilt fokus ska vara att minska administrativ personal och andra yrken som inte jobbar nära elever, brukare eller kommuninvånare. Administrativ personal har exempelvis ökat från 8% till 9% av kommunens anställda de senaste tio åren i kommunen. Därutöver ska ytterligare minskning genomföras genom att implementera AI där det är möjligt.

Åtgärderna ska bidra till att långsiktigt öka det strukturella resultatet till minst 2 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning och därmed bidra till god ekonomisk hushållning.

Uppdraget ska rapporteras till kommunstyrelsen minst i samband med ordinarie ekonomisk rapportering. Rapporteringen ska innehålla konsekvensbeskrivningar och förslag på prioriteringar, eventuella strukturella förändringar samt åtgärder som behöver beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Omställning ska inte urholka välfärden

Att bedriva effektiv verksamhet och att ha en god ekonomisk hushållning är grundförutsättningar för en kommun. Kommunens nuvarande omställningsmodell, den så kallade enprocentaren är politiskt trubbig och oprecis. Enprocentaren ger mindre möjlighet till politisk prioritering i kommunens verksamhet och urholkar skola och välfärd negativt. Modellen har utretts och en ny modell har tagits fram. Därför avskaffas enprocentaren för socialnämnden, förskole- och grundskolenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden.

Denna förändring stärker skola och välfärd genom att frigöra ca 41 mnkr.

Minskad administration – mer resurser till kärnverksamheten

Administrationen minskas i hela primärkommunen till samma nivåer som 2015. Det innebär totalt 204 personer färre, 75 i ledning och 129 i administration och handläggning. Kommunens resurser ska fokuseras till välfärdens kärna så som utbildning, vård och omsorg. Därför genomförs denna resursomställning.

Uppdraget frigör totalt 150 mnkr, 75 mnkr 2027 och ytterligare 75 mnkr från 2028.

Minskad sjukfrånvaro

Kommunens samlade sjukfrånvaro var 2019 före pandemin på 6,5% och 2025 var den på 7,1%. Det är en permanent höjning av sjukfrånvaron. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att sänka sjukfrånvaron till 2019 års nivå under 2027.

Detta genererar en besparing på 6 miljoner 2027 och ytterligare 6 miljoner från och med 2028.

Kommunstyrelsen

Peder skrivares skola – ett gymnasium för framtiden

Utvecklingen av Peder Skrivares skola är en av Varbergs viktigaste framtidssatsningar. Satsningen ska säkerställa att alla elever kan erbjudas en gymnasieplats och bidra till individens och näringslivets långsiktiga kompetensförsörjning.

För att möjliggöra utbyggnad av gymnasieskolan görs omprioriteringar i investeringsbudgeten som frigör ca 290 mnkr och investeringsbudgeten utökas med ca 200 mnkr under planperioden 2027–2031. Ambitionen är att byggstart ska ske under 2027 eller senast 2028.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en samlad investerings- och reinvesteringsplan för Peder Skrivares skola, med förslag till utbyggnadsordning och tidsplan för genomförandet. Planen ska utgå från tidigare beslutad förstudie och resultaten av de tekniska undersökningar som pågår på skolans fastigheter. Dimensioneringen ska utgå från utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens fördjupade behovsanalys.

Planen ska samordna om- och tillbyggnad med nödvändiga reinvesteringar i de byggnader som ska användas långsiktigt samt säkerställa tillgång till ändamålsenliga evakueringslokaler. Reinvesteringar och evakueringslösningar ska hanteras inom reinvesteringsbudgeten. De samlade ekonomiska konsekvenserna, inklusive framtida driftkostnader, ska redovisas.

Planen ska redovisas till kommunstyrelsen senast första kvartalet 2027. Därefter ska kommunstyrelsen löpande följa genomförandet.

Halverad kostnad för konsulter

I nuläget har kommunen kostnader för konsulter som överstiger 50 mnkr årligen. Skattepengarna ska primärt gå till kärnverksamheten och välfärden. Kostnaderna för konsulter för primärkommunen ska halveras från och med 2027 vilket ger en besparing på 26,5 mnkr. Alla konsultkostnader i primärkommunen ska godkännas av kommunstyrelsen.

Minskade investeringskostnader

Kostnadsvolymen för kommunens investeringar har ökat över tid. Fokus för kommunens resurser ska vara på välfärdens kärna. Kommunens investeringskostnader på nyinvesteringar ska under planperioden minska med två procent per år. Investeringskostnaderna kan minska genom att till exempel ej lagstadgade särkrav avskaffas, borttagande av ej nödvändig arkitektonisk utformning, ökad hållbart och långsiktigt byggande som ökar avskrivningstiden för investeringar i den mån det går. En översyn ska även göras gällande partnering och upphandling av byggprojekt för att minska kostnader och risker för kommunen. Den beräknade effekten på sikt är ca 30 mnkr.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att nå målet om två procents minskning årligen på nyinvesteringar och återkomma till kommunfullmäktige för beslut. Återrapportering till kommunfullmäktige senast andra kvartalet 2027.

Inrätta Hästhaga naturreservat

Alla i Varberg ska ha nära till naturen – oavsett var man bor. Vi vill värna och utveckla våra grönområden samt skapa fler naturreservat. Det ska alltid finnas natur nära hemmet. Under 2026 blev Nedregården Varbergs första kommunala naturreservat beläget i östra delen av staden. Vi vill ta nästa steg och inrätta Hästhaga naturområde till kommunalt naturreservat. Då får Varberg ett naturreservat i ett värdefullt naturområde i den västra delen av staden. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta Hästhaga naturområde som kommunalt naturreservat.

Återrapportering till kommunfullmäktige senast fjärde kvartalet 2027.

Ett Varberg fritt från våld och övergrepp

Inget barn eller kvinna ska utsättas för våld eller övergrepp i Varberg. Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem som omfattar fysiskt, sexuellt och ekonomiskt våld och som särskilt drabbar kvinnor och flickor i nära relationer. Kommunen ska ta fram en genomgripande strategi för att förhindra våld i nära relation som inkluderar en kommunal nollvision och handlingsplan. Kommunen ska arbeta tätt tillsammans med våra kvinnojourer och brottsofferjourer med ett långsiktigt och generöst kommunalt stöd samt boendegaranti. Inrättande av ett socialt hus i Varberg som kan samla de resurser och aktörer som arbetar med brottsoffer och individer i behov av samhällets stöd ska utredas. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra utredningen och ta fram en nollvision och en handlingsplan.

Återrapportering till kommunfullmäktige senast fjärde kvartalet 2027.

Förskole- och grundskolenämnden

Mer resurser till klassrummen

Lokalkostnadernas andel av elevpengen har ökat i både förskole- och grundskoleverksamheten. Detta på bekostnad av de resurser som finns tillgängliga för eleverna i Varbergs klassrum. Andelen lokalkostnader av elevpengen får inte öka när elevunderlaget minskar. För förskole- och grundskolenämnden har lokalkostnadernas andel av elevpengen ökat med ca fyra procentenheter mellan 2022 och 2026. Förskole- och grundskolenämnden ges i uppdrag att minska lokalkostnaderna med tre procentenheter för grundskola och förskola. Nämnden ska i uppdraget så långt som möjligt freda förskolor och lågstadiegrundskolor på landsbygd.

Uppdraget frigör 26 mnkr 2027 och ytterligare 26 mnkr från och med 2028.

Mindre klasser och ökad lärartäthet i Varbergs grundskolor

Skolan är Varbergs framtid och en bra skolgång är grunden för varje individs livsutveckling. Mindre klasser ger mer tid för varje elev, bättre studiero och högre kunskapsresultat. Därför vill vi exempelvis införa en norm på 20 elever per klass i lågstadiet – för att ge alla barn i Varberg bästa möjliga start i livet. Förskole- och grundskolenämnden ges i uppdrag att påbörja införandet av en norm på 20 elever per klass i lågstadiet.

Nämnden tillförs 17 mnkr genom att omställningskravet på en procent avskaffas samt ytterligare 10 mnkr, vilket ger en total summa om 27 mnkr för uppdraget.

Mindre grupper och ökad personaltäthet i Varbergs förskolor

En bra start i livet börjar i förskolan. Där läggs grunden för språk, trygghet och lärande – och varje barn måste uppmärksammas i tid. Vi vill minska barngrupperna och säkerställa mer personal i verksamheten, så att barn får rätt stöd tidigt. Därför vill vi införa en norm på 10 barn per grupp i förskolan med fokus på åldrarna ett till tre år. Förskole- och grundskolenämnden ges i uppdrag att påbörja införandet av en norm på 10 barn per grupp i förskolan.

Nämnden tillförs 10 mnkr för uppdraget.

Fria arbetsskor för personal i förskola och grundskola

Arbeten som innebär att medarbetare behöver stå eller gå stor del av arbetsdagen medför en risk för ohälsosam belastning. Med fria arbetsskor förebygger vi risker för ohälsa hos arbetstagare och bidra till att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.

Nämnden tillförs 1,5 mnkr för fria arbetsskor.

Socialnämnden

Daglig utevistelse och självbestämmande i äldreomsorgen

Varbergs äldreomsorg ska präglas av kontinuitet, kvalitet och respekt för individens önskemål med fokus på god livskvalitet. Alla årsrika i Varberg ska ha rätt till självbestämmande på kommunens boenden och daglig utevistelse ska garanteras. Äldreomsorgen ska präglas av trygghet och kvalitet för årsrika. Vi utökar antalet undersköterskor i hemtjänst och särskilda boende. Socialnämnden ges i uppdrag att införa daglig utevistelse för alla äldre på kommunens boenden samt implementera åtgärder för ökat självbestämmande för våra äldre.

Nämnden tillförs 17,2 mnkr genom att omställningskravet på en procent avskaffas samt ytterligare 10 mnkr, vilket ger en total summa om 27,2 mnkr för uppdraget.

Stärkt LSS för individens delaktighet i samhällslivet

Varberg har idag en strikt tillämpning av LSS enligt lagkravet. Socialnämnden får i uppdrag att tillämpningen blir mer generös, exempelvis i ledsagarservice för att öka individens frihet och delaktighet i samhällslivet. Vi anser att en generös ledsagarservice är viktig för individens fritid, för att ta del av aktivitet som teater, konsert, biobesök eller annat. Samtidigt ser vi behov i form av ökade volymer för LSS i Varberg.

Nämnden tillförs 4 mnkr till LSS.

Fria arbetsskor för omsorgspersonal

Arbeten som innebär att medarbetare behöver stå eller gå stor del av arbetsdagen medför en risk för ohälsosam belastning. Med fria arbetsskor förebygger vi risker för ohälsa hos arbetstagare och bidra till att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.

Nämnden tillförs 0,5 mnkr för fria arbetsskor.

Kultur- och fritidsnämnden

Satsning på Varbergs ungdomar för framtiden

Ett rikt utbud av fritidsaktiviteter för ungdomar, inte minst med fokus på givande sociala aktiviteter, är viktigt för ungdomars välmående och utveckling. Kultur- och fritidsnämnden får i uppgift att utöka tillgänglighet och öppettider i den öppna ungdomsverksamheten inklusive MUVE (mobil ungdomsverksamhet) med fokus på mer personal för stärkt bemanning.

Nämnden tillförs 2 mnkr för uppdraget.

Återöppna mötesplatsen Ljuspunkten

Mötesplatsen Ljuspunkten återöppnas för att vara ett nav där människor i alla åldrar möts och tillsammans skapar meningsfull fritid och motverkar den ofrivilliga ensamheten.

Nämnden tillförs 0,4 mnkr för att återöppna mötesplatsen Ljuspunkten.

Hamn- och gatunämnden

Ökad krontäckning med fler träd - investering

I linje med kommunfullmäktiges mål om att öka krontäckningsytan i tätorter tillförs hamn- och gatunämnden från och med 2027 3 mnkr årligen i investeringsmedel, vilket blir en utökad budget för trädplantering inom investeringsprojektet Stadsnära skogar.

Utred förutsättningarna för kommunalt övertagande av vägföreningar

Hamn- och gatunämnden ges i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar utreda möjligheterna för kommunen att överta ansvaret för vägar i tätorter där vägföreningarna själva önskar det. Utredningen ska särskilt beakta tidigare kommunala utfästelser, med Träslövsläge som utgångspunkt, samt belysa juridiska, tekniska, tidsmässiga och ekonomiska förutsättningar, inklusive möjliga finansieringslösningar.

Återrapportering till kommunfullmäktige senast fjärde kvartalet 2027.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Rent och friskt vatten - Tillsyn och inventering av avlopp

Rent och friskt vatten är en viktig miljöfråga. Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillförs ytterligare resurser 2027 för att minska risk för utsläpp som kan ge förorenat dricks- eller badvatten och påverka människors hälsa negativt.

Nämnden tillförs 2,4 mnkr för att utföra tillsyn på och inventering av avlopp.

Investeringar för skola, välfärd och ett grönare Varberg

Liberalernas investeringsplan utgår från att kommunens investeringar ska möta behoven i välfärden så som skola, utbildning och omsorg samtidigt som de genomförs i en takt som är ekonomiskt hållbar. Den samlade investeringsramen för perioden 2027–2031 utökas till 3,2 miljarder kronor och inom ramen görs ett antal omprioriteringar för att frigöra resurser till de mest prioriterade behoven under planperioden.

Den viktigaste och största prioriteringen i investeringsplanen är investeringen i Peder Skrivares skola i form av renoveringar och nybyggnation. Liberalerna avsätter drygt 600 miljoner kronor under planperioden för att bygga ut gymnasieskolan för att alla elever som önskar ska erbjudas plats. Investeringen syftar till att säkerställa ändamålsenliga lokaler för elever och personal samtidigt som verksamheten ska kunna bedrivas med god kvalitet under hela genomförandeperioden. Investeringen påbörjas redan 2027 med 50 mnkr och sedan är planen 280 mnkr 2028, 165 mnkr 2029 och 100 mnkr 2030. Det är en investeringsplan som syftar till att fler elevplatser kan erbjudas så snart som möjligt.

Samtidigt anpassas investeringstakten inom andra områden. Förskolan Mentorn flyttas utanför planperioden då den demografiska utvecklingen inte bedöms motivera ett genomförande under perioden 2027–2031.

Även investeringar kopplade till framtida platser inom särskilt boende och dagverksamhet justeras. Bedömningen är att behoven fortsatt kommer att öka, men inte i samma takt som tidigare prognoser indikerat. Genom att anpassa investeringstakten till den förväntade efterfrågan säkerställs att kapaciteten byggs ut i takt med de faktiska behoven.

Investeringsplanen innehåller även justeringar inom infrastrukturiområdet. Investeringsramen för infrastruktur minskas med 50 miljoner kronor under planperioden i enlighet med Hamn- och gatunämndens förslag. Hamn- och gatunämnden får samtidigt en utökad investeringsbudget varje år under planperioden om 3 mnkr för ökad krontäckning och fler träd.

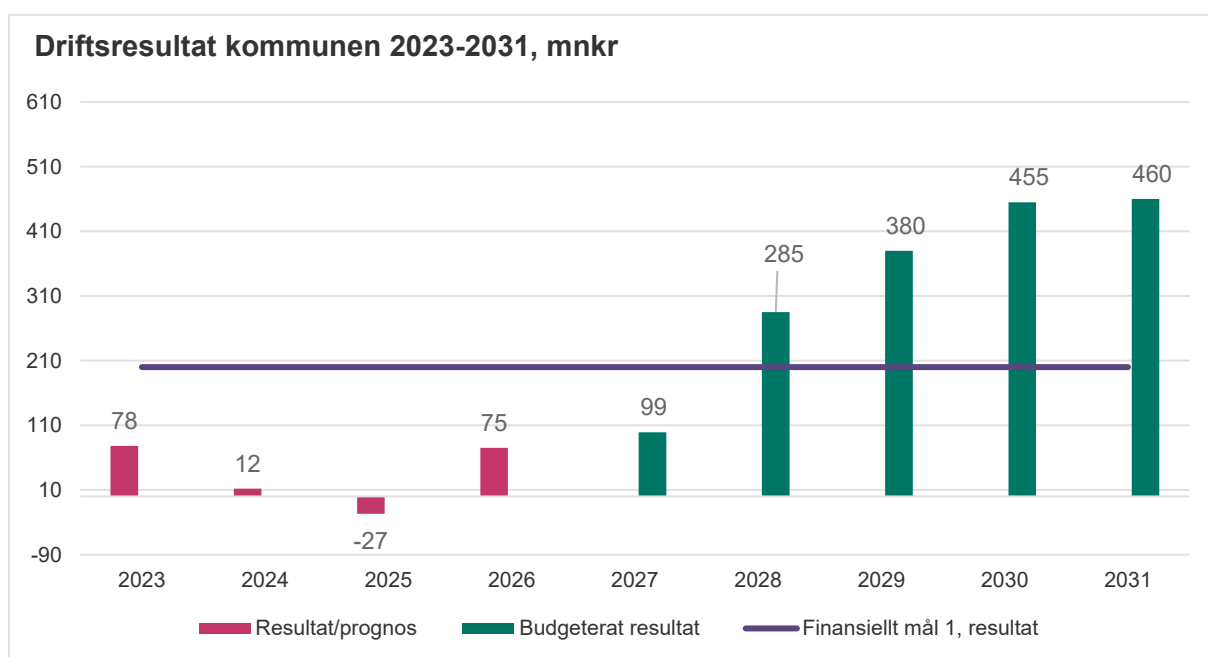
Sammantaget innebär justeringarna att investeringsplanen i högre grad anpassas och utökas till kommunens demografiska utveckling och de behov som bedöms finnas under planperioden. Uppdraget att minska investeringskostnaderna beräknas minska kostnaderna för nyinvesteringar under planperioden med två procent per år. Den beräknade effekten på sikt är ca 30 mnkr.

Liberalernas investeringsplan möter de behov som en fortsatt stark välfärd kräver samtidigt som den är ekonomiskt hållbar på lång sikt med målsättningen att stärka kommunens finansiella ställning över tid.

Finansiell analys

Kommunfullmäktige har fastställt finansiella mål för både kommunen och kommunkoncernen. Syftet med målen är att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi där verksamhet, investeringar och finansiell stabilitet kan utvecklas i balans över tid. Budgeten för 2027 med plan för 2028–2031 visar sammantaget en utveckling som skapar förutsättningar för att nå de fastställda målen vid planperiodens slut.

Kommunens resultat utvecklas i linje med målet

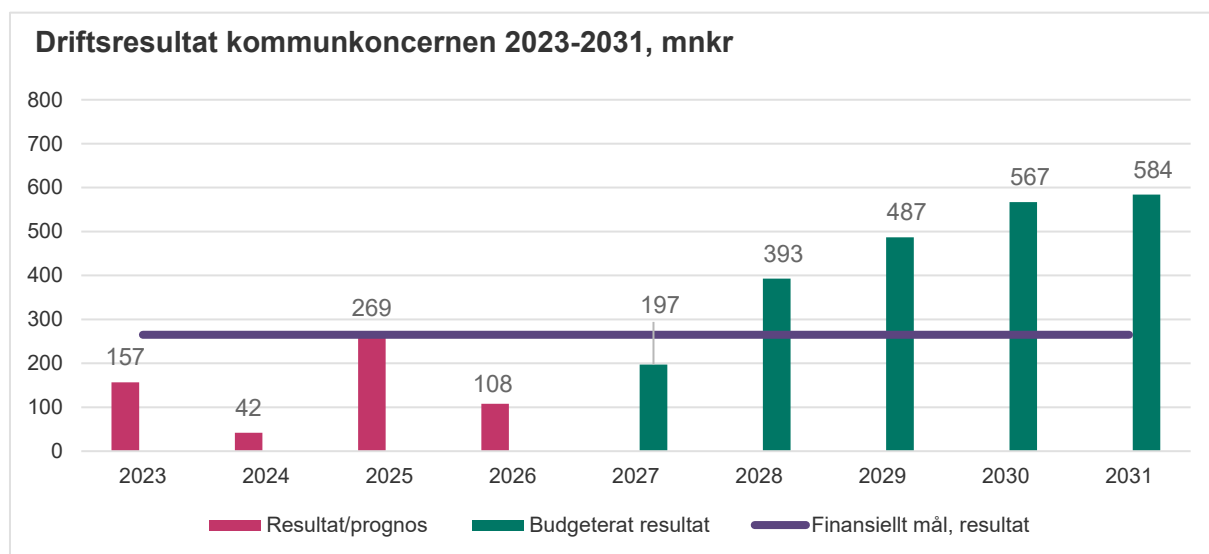

För kommunen är målet att årets resultat i genomsnitt ska uppgå till minst 200 mnkr per år under perioden 2023–2031.

De budgeterade resultaten visar en successivt stärkt ekonomi under planperioden. Efter flera år som präglats av hög inflation, stigande räntor och en svagare konjunktur utvecklas resultaten i en riktning som skapar förutsättningar att nå det långsiktiga resultatmålet för perioden som helhet.

En stabil resultatutveckling är viktig för att kunna hantera framtida investeringsbehov och fortsätta satsa på välfärdens kärna, möta förändrade förutsättningar och samtidigt upprätthålla en god ekonomisk hushållning.

Kommunkoncernens resultat bidrar till en stärkt finansiell ställning

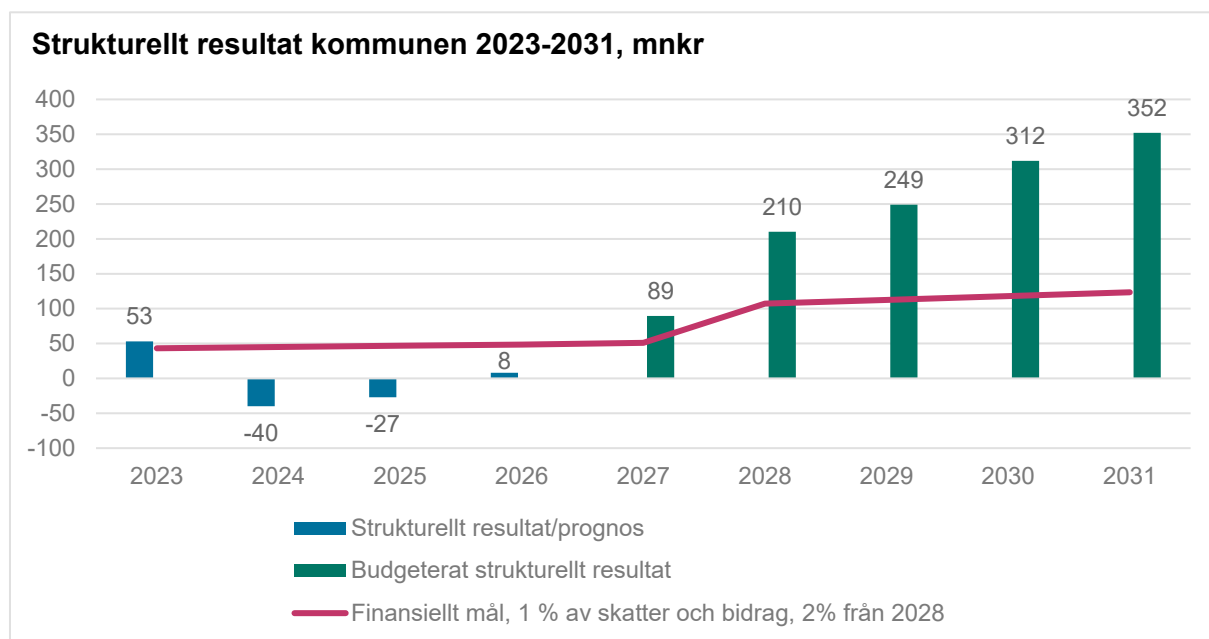

För kommunkoncernen är målet att årets resultat ska uppgå till minst 265 mnkr per år i genomsnitt under perioden 2023–2031 för att kunna möta hela kommunkoncernens investeringsbehov.

Resultatutvecklingen inom kommunkoncernen bedöms sammantaget skapa förutsättningar för att målet ska kunna uppnås. Positiva resultat i koncernen stärker det egna kapitalet och bidrar till att skapa ekonomiskt utrymme för framtida investeringar och verksamhetsutveckling.

En långsiktigt hållbar ekonomi i kommunkoncernen är viktig eftersom kommunens verksamheter och bolag tillsammans svarar för betydande delar av de investeringar som krävs för kommunens fortsatta utveckling.

Löpande verksamhet finansieras av löpande intäkter

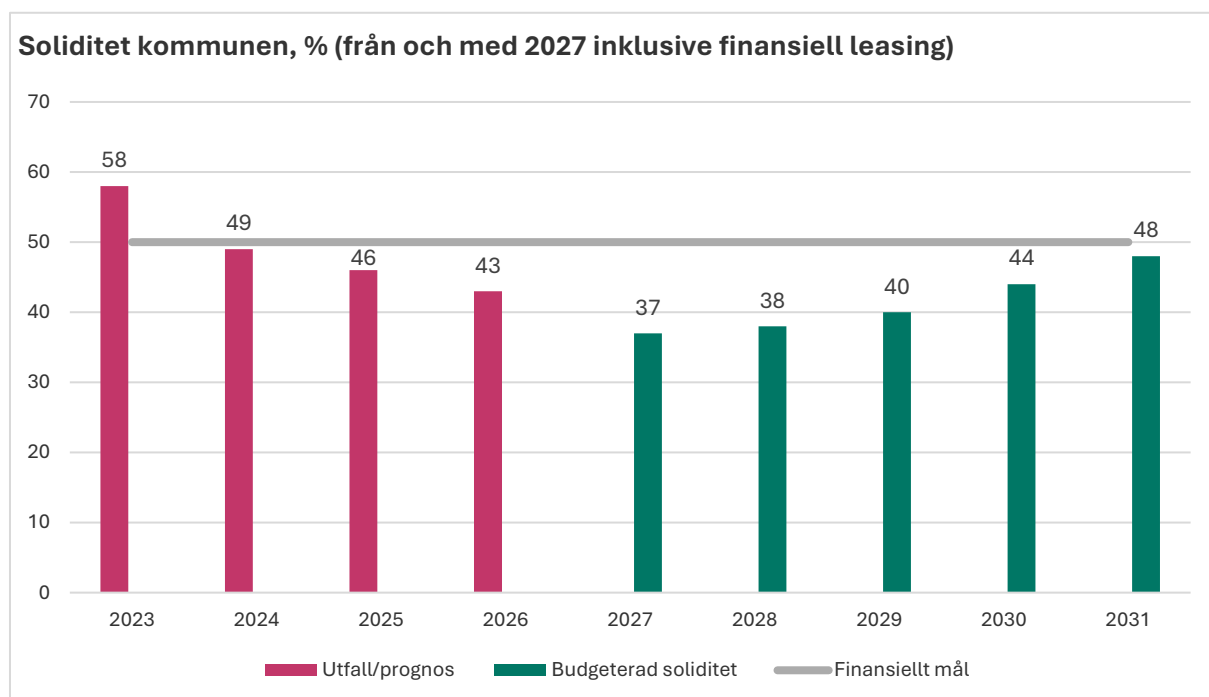

Kommunens finansiella mål anger att det strukturella resultatet varje år ska uppgå till minst 1,5 procent, med målet att det ska uppgå till 2 procent i slutet av planperioden, av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Det strukturella resultatet uppgår 2027 till 1,8 procent vilket är nära målet för planperioden om 2 procent.

Budgeten visar att målet uppnås under hela planperioden 2027–2031. Det innebär att den löpande verksamheten finansieras genom löpande intäkter samtidigt som det finns utrymme att hantera framtida investeringsbehov och variationer i den ekonomiska konjunkturen.

Det strukturella resultatet är ett viktigt mått eftersom det beskriver den underliggande ekonomiska styrkan när hänsyn tagits till poster av mer tillfällig karaktär. En nivå på målet bidrar till ökad långsiktig hållbarhet i kommunens ekonomi.

Kommunens soliditet utvecklas mot målnivån

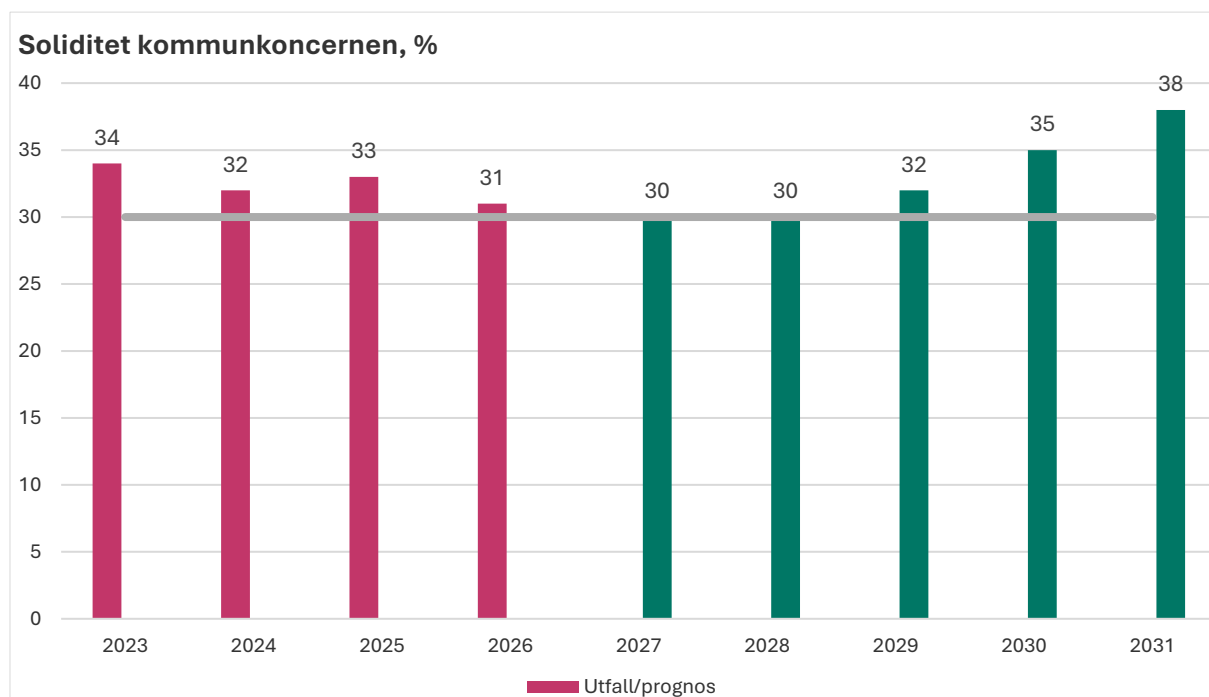

Kommunens finansiella mål innebär att nettoinvesteringarna ska hållas inom den beslutade investeringsramen om 3,2 miljarder kronor under perioden 2027–2031 samtidigt som soliditeten ska närma sig 50 procent vid planperiodens slut.

Soliditeten utvecklas positivt under planperioden och närmar sig successivt den målsatta nivån. Utvecklingen visar att kommunen stärker sin finansiella ställning samtidigt som betydande investeringar genomförs för att möta framtida behov.

En högre soliditet innebär att en större del av kommunens tillgångar finansieras med eget kapital. Det stärker motståndskraften mot framtida ekonomiska utmaningar och skapar en stabil grund för fortsatt utveckling.

Kommunkoncernens finansiella ställning

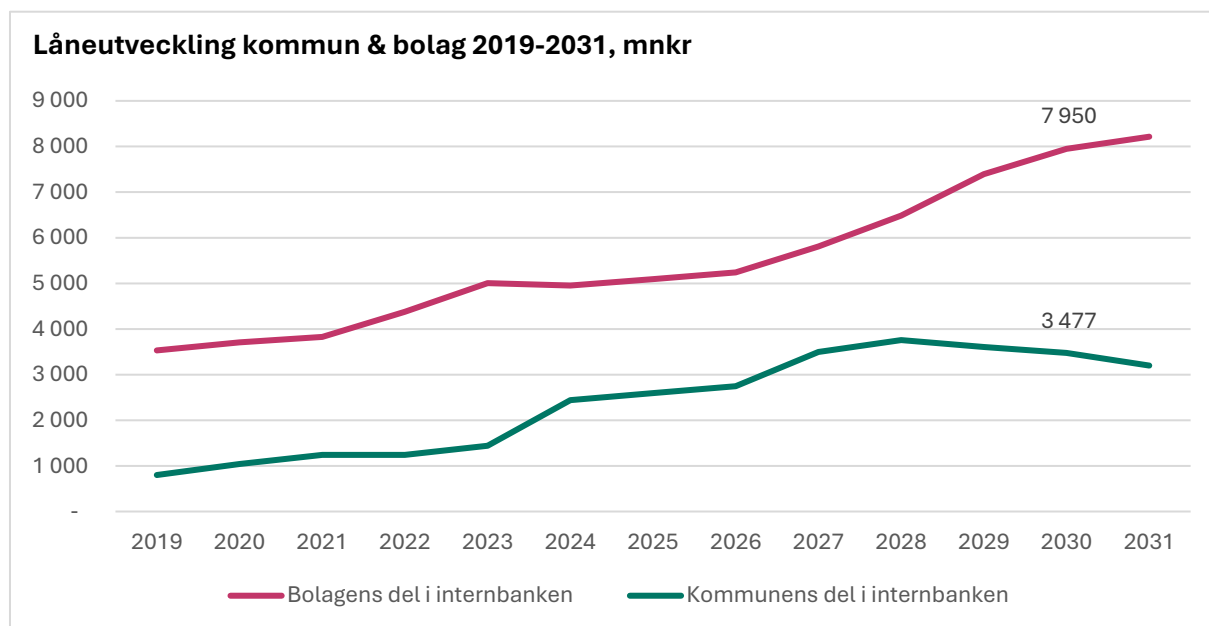

För kommunkoncernen är målet att soliditeten ska uppgå till minst 30 procent vid planperiodens slut.

Prognosen visar att soliditeten utvecklas i en riktning som gör att målet kan uppnås under planperioden. En successivt stärkt soliditet innebär att koncernens tillgångar i högre grad finansieras med eget kapital, vilket bidrar till en stabilare finansiell ställning och ökad långsiktig handlingsfrihet.

Utvecklingen är betydelsefull eftersom den sker samtidigt som kommunen och de kommunala bolagen står inför fortsatta investeringar i verksamheter, anläggningar och samhällsutveckling.

Utvecklingen av låneskulden

Utvecklingen av låneskulden är en viktig del av kommunens långsiktiga finansiella hållbarhet. Investeringar i verksamheter, anläggningar och samhällsutveckling kräver i många fall upplåning, vilket innebär att investeringsnivå och skuldutveckling är nära sammankopplade.

Diagrammet visar utvecklingen av låneskulden i kommunen respektive de kommunala bolagen. Det är en viktig skillnad eftersom låneskulden i de kommunala bolagen i huvudsak är kopplad till investeringar som finansieras genom framtida hyres- och avgiftsintäkter, medan kommunens låneskuld främst avser investeringar i den skattefinansierade verksamheten, såsom skolor, omsorgsverksamheter och kommunal infrastruktur.

Prognosen visar att låneskulden utvecklas olika inom kommunen och bolagen under planperioden. Samtidigt som betydande investeringar genomförs och en utökning av investeringsplanen på 200 mnkr skapar investeringsplanens omprioriteringar förutsättningar för en mer återhållsam utveckling av kommunens upplåning.

En balanserad skuldutveckling är viktig för att begränsa kommunens framtida räntekostnader och stärka det ekonomiska handlingsutrymmet. Tillsammans med en starkt soliditet och resultatnivå bidrar detta till att förbättra kommunens finansiella ställning över tid.

Samlad bedömning

Den finansiella analysen visar att de fastställda finansiella målen för både kommunen och kommunkoncernen bedöms kunna uppnås under planperioden.

Resultatutvecklingen skapar förutsättningar för att nå de genomsnittliga resultatmålen, det strukturella resultatet överstiger målnivån under samtliga år och soliditeten utvecklas i en riktning som möjliggör måluppfyllelse vid planperiodens slut.

Investeringsplanen har anpassats till kommunens långsiktiga behov samtidigt som investeringsramen utökas med 200 mnkr till 3,2 miljarder kronor. Detta ger förutsättningar för att möta behoven i skola och välfärd samtidigt som behovet av ny upplåning begränsas vilket stärker förutsättningarna för en långsiktigt hållbar skuldutveckling.

Sammantaget visar budgeten på en ekonomi i balans där planerade investeringar kan genomföras samtidigt som den finansiella ställningen successivt stärks. Det skapar förutsättningar för att möta framtida utmaningar och behov med bibehållen ekonomisk stabilitet och ett minskat beroende av lånefinansiering över tid.

**VARBERGS
KOMMUN**

Telefon: Varberg direkt: 0340-880 00. E-post: varbergdirekt@varberg.se. Webbplats: varberg.se
Postadress: Varbergs kommun, 432 80 Varberg. Besöksadress: Varberg direkt, Norra Vallgatan 14